

РЕШЕНИЕ

№ 520

гр. София, 01.02.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 48 състав,
в публично заседание на 25.01.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калина Пецова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **7663** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Делото е образувано по жалба от В. П. В.-Г. от [населено място] срещу Заповед № СД-05-87 от 28.05.2020г. на Министъра на правосъдието, с която не е разрешено преместване на лицето, в качеството му на нотариус, от район на действие съдебен район Районен съд Видин в район на действие – съдебен район на СРС.

С жалбата се иска отмяна на оспорената Заповед при следните съображения: Лицето е вписано в Регистъра на Нотариалната камара под №754 с район на действие – съдебен район на Районен съд Видин. Съгласно чл. 34б от Закона за нотариусите и нотариалната дейност /ЗННД/, нотариус може да бъде преместен поради важни причини в друг район на действие, въз основа на негово мотивирано заявление до Министъра на правосъдието при открито място по чл. 10 от същия закон. Необходимо е наличието на две кумулативни предпоставки: субективна предпоставка, включваща наличието на важни причини и обективна предпоставка, представляваща наличие на свободно място по критериите на чл. 10 от ЗННД.

Жалбоподателката счита, че посочените от нея причини, обективирани в заявление № 94-В-230 от 30.07.2019г., отговарят на изискванията на Закона и на утвърдената съдебна практика за приложение на чл. 34 б от ЗННД от фактическа и правна страна.

С оспорената заповед и прието, че е налице изискуемата от закона субективна предпоставка, както следва: „...приемам, че смъртта на бащата на детето съставлява субективна предпоставка, настъпила след придобиване на правоспособност за

нотариус, извън волята ѝ, която при всички случаи води до пълна или частична невъзможност да упражнява нотариални функции в района на съдебен район на РС Видин. Проблемността на детето, в съвкупност със смъртта на бащата, също може да се разглежда като субективна предпоставка за преместване. Обстоятелствата, изложени в заявлението, могат да бъдат оценени като „важни“..“.

Посочено е обаче, че при изискано становище от Съвета на нотариусите при НК, е изготвено тяхно писмо № 94-В-230 от 12.12.2019г. със становище, обективизиращо изричен отказ по направеното искане за преместване. Последното не е приложено или възпроизведено в заповедта, но в същата е налице твърдение, че липсват и двете визирани предпоставки за преместване по чл. 34б, ал.1 и ал.2 от ЗННД.

В жалбата се сочи, че Министерът на правосъдието има задължение да се произнесе по заявлението за преместване след съгласуване с Нотариалната камара, поради което и заявлението в процесния случай е изпратено до същата, за становище. Соци обаче, че Министерът на правосъдието не е задължен да възприеме изразеното от НК становище, тъй като се касае за съгласувателна процедура, която в процесния случай е изпълнена, а не за съгласие на посочения орган като предпоставка за уважаване на искането. Счита, че въпросните елементи, осъществяващи състава на субективната предпоставка, безспорно са налице, като моли съдът да ги вземе предвид при разглеждане на делото.

Намира, че неправилно е възприето в заповедта, че липсва т.нар. обективна предпоставка. В заповедта липсвали каквито и да било мотиви по тази точка. Министерът се позовава на цитираното становище на НК „в района на [населено място] няма открито място, на което да бъде преместен, видно от писмо № 94-В-230 от 12.12.2019г.“, което представляват мотивите в заповедта по този въпрос.

Твърди наличие на нарушение на чл. 36 от АПК, тъй като при преценката си относно това релевантно обстоятелство органът се позовава само и единствено на данните, предоставени от Съвета на нотариусите на НК, без да събере данни за актуалния брой на жителите с настоящ адрес в съответния съдебен район. Съгласно принципа на чл. 10, ал.1 от ЗННД - на 10 000 жители следва да е налице един брой място за нотариус. Жител следва да се дефинира като „Лице, което живее постоянно в някое населено място, където е и административно регистрирано“. Последната регистрация се осъществява по реда на ЗГР, в нормата на чл. 89, ал.1 от който е посочено, че адресът е еднозначно описание на мястото, където живее лицето“. Данни за населението и разпределението му по области и общини се поддържат от ГД „ГРАО“ при МРРБ, като се актуализират месечно и се публикуват в интернет в табличен вид. Видно от последните, към месец април, 2020г., в Столична община има регистрирани 1 494 706 жители по постоянен адрес и 1 431 593 жители по настоящ адрес. Направен е извод, че в района на СРС следва да се приеме, че има места за 149 или 143 броя нотариуси. Счита, че към момента в НК с район на действие СРС има вписани не повече от 135 действащи нотариуси.

Соци още, че по установяване на тези факти в заповедта не се съдържат никакви мотиви, а е налице само цитат от становището на НК. Последното е квалифицирано като нарушение на чл. 35 и чл. 36 от АПК, поради неизясняване на релевантни за изхода от спора обстоятелства. Соци, че със Заповед № РС-04-330 от 28.05.2018г. на Министъра на правосъдието, обн. ДВ, бр. 58/2018г. е обявен конкурс за нотариуси за 5 свободни места за съдебния район на СРС, които към момента на подаване на

заявлението на лицето, и към момента на издаване на заповедта, не са заети. Счита, че е налице и втората предпоставка за преместване.

Намира за незаконосъобразен и направеният извод, че Министърът не е оправомощен да открива място за нотариус с цел преместването му в друг съдебен район. Дори и когато открити места не са налице, министърът на правосъдието, на основание чл. 10, ал.4 от ЗННД, може да открие допълнително място за нотариус.

Моли за отмяна на заповедта.

В проведеното съдебно заседание жалбоподателката се представлява от адв. А., който поддържа жалбата и моли, на база установените по делото обстоятелства, същата да бъде уважена и делото да се изпрати на ответника с указание за издаване на положителна заповед за преместване по подаденото от лицето заявление. Претендира разносните по делото.

Ответникът се представлява от юрк Д., която оспорва жалбата и моли заповедта да бъде оставена в сила, като законосъобразна. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна Съветът на нотариусите при Нотариалната камара не изпраща представител и не ангажира становище по делото.

Съдът, въз основа на данните по делото, като съобрази становищата на страните и закона, намира следното:

Жалбата е допустима за разглеждане, като подадена от правнозаинтересовано лице, чиито права са неблагоприятно засегнати от оспорени акт, и в срок.

По същество, жалбата се явява и основателна, при съобразяване на следното:

По фактите се установява и не се спори относно следните обстоятелства:

Жалбоподателката В. П. В.-Г. е нотариус, вписан в регистъра при НК под №754 с район на действие съдебен район на Районен съд Видин.

Лицето подава заявление до Министъра на правосъдието, на основание чл. 34б, ал.2 от ЗННД №94-В-230 от 30.07.2019г. за преместване в съдебен район на СРС.

Мотивите от заявлението са следните: След назначаването на Г. за нотариус със Заповед № СД-05-74 от 02.01.2019г. на Министъра на правосъдието, лицето упражнява дейност като нотариус в [населено място]. Поради това, считано от този момент, малолетното й дете Н. М. Г. е отглеждано от баща си в [населено място], където семейството живее постоянно. На 10.06.2019г. М. Н. Г. почива внезапно, от който момент се налага същата да отглежда сама детето си, който към момента е ученик в 5-то ОУ „И. В.“ в [населено място], като за учебната 2019г. - 2020г. ще бъде записан в шести клас /заявлението е от дата 30.07.2019г./ Считано от постъпването на детето в първи клас, поради затруднения при общуването с останалите деца и учителите, детето посещава и провежда консултации с детски психолог, като последните продължават и до момента на подаване на заявлението, с оглед добрите резултати, които дават консултациите за разрешаването на проблема.

От приложеното становище на консултиращия психолог става ясно, че детето не следва да бъде извеждано от установената училищна среда. Сочи се още, че с оглед травматичния стрес, предизвикан у детето от смъртта на баща му, е необходимо осъществяването на дълговременна психологична намеса със специалист, който е работил и е запознат с психиката му и проблемите му. Последното изисква уседналост в максимално сигурна и непроменлива среда.

Горните обстоятелства, са настъпили след назначаването на жалбоподателката за нотариус с район на действие – съдебен район на РС Видин, както и са напълно

извън нейната воля и контрол. В тази връзка е отправено заявлението за преместване в съдебен район на СРС, с оглед възможност за упражняване на професията едновременно с качествено и безпроблемно отглеждане на детето, при съобразяване със специалните му потребности.

Не се спори и се установява от приложения препис извлечение от акт за смърт, че М. Н. Г., баща на детето Н. М. Г., почива на 10.06.2019г., поради което грижите за детето от този момент остават в тежест на майката – настоящ жалбоподател.

Не е спорно, че детето Н. М. Г. е общо дете на жалбоподателката В. П. В.-Г. и починалият М. Н. Г..

Детето е ученик в 5 ОУ „И. В.“ в [населено място], видно от удостоверение от 25.07.2019г., лист 20 по делото.

Видно от приложеното психологично становище от С. П. – детски психолог е, че детето, родено на 09.07.2007г. в [населено място], с постоянен адрес [населено място]. След осъществена тригодишна работа с детето, е установена устойчивост относно вътреучилищната му среда, което е било съществен проблем и бавен процес, поради адаптивните процеси на детето. След психологическата интервенция, е налице благотворно повлияване, поради което е налице категоричност, че каквато и да е промяна на установената среда за детето би навредила сериозно върху психологическото му развитие. Наложително е и продължаването на трайна психологическа интервенция с детето.

Така подаденото заявление е изпратено за становище на Председателя на Съвета на нотариусите при НК, на основание чл. 34б, ал.1 и ал.2 от ЗННД с писмо от 05.08.2019г. В писмото е посочено, че се изисква и информацията относно броя на вписаните действащи нотариуси в район на действие районен съд В. и район на действие районен съд С., както и данни за други вакантни бройки в горепосочените съдебни райони.

Депозирани са отговор до Министъра на правосъдието от страна на Нотариалната камара, обективизиран в Решение на Съвета на нотариусите №1192/10.12.2019г. В същото е възприето, че за конкретния случай не са налице важните причини, визирани в чл. 34б, ал.1 от ЗННД, както и наред с това, не е налична кумулативно необходимата предпоставка – открито място по чл. 10 от ЗННД.

В тази връзка е посочено, че Съветът на нотариусите дава отрицателно становище за исканото преместване.

Относно търсената информация за броя на вписаните действащи нотариуси е посочено, че нотариусите с район на действие РС Видин са 7 броя, а нотариусите с район на действие РС София са 136 броя.

Заявлението е разгледано на Консултативен съвет на 10.02.2020г. при Министерство на правосъдието, назначен със Заповед № ЛС-04-1394 от 08.09.2019г., като процесното производство е разгледано под точка 7. Видно е от мотивите на решението на съвета, че изложените в заявлението на лицето субективни причини за преместване са възприети, като отговарящи на изискванията на чл. 34б, ал.1 от ЗННД. Посочено е бланкетно, че в случая не е налице втората предпоставка, която е от обективен характер – свободно място в района на РС София. Въпреки горното е посочено, че причините, изложени от нотариуса, не могат да бъдат квалифицирани като важни, тъй като обстоятелствата следва да са възникнали независимо и извън волята на нотариуса и след придобиване на правоспособността му.

Изготвена е докладна записка от Заместник министъра на правосъдието по случая от 27.05.2020г., в която отново се възпроизвежда тезата, че не са налице и двете предвидени от закона предпоставки, както субективната, така и обективната.

Издадена е оспорената в настоящото производството Заповед № СД-05-87 от 28.05.2020г., в чиито мотиви е възприето, както следва:

Прието е, че смъртта на бащата на детето, съставлява субективна предпоставка, настъпила след придобиване на правоспособност на нотариус, извън волята ѝ, и при всички случаи води до пълна или частична невъзможност да упражнява професията в района на РС Видин. Проблемността на детето, в съвкупност със смъртта на бащата, може да се разглежда като субективна предпоставка за преместване. Обстоятелствата, изложени в заявлението, могат да се разглеждат като „важни“.

Не е налице обаче обективната предпоставка. В района на [населено място] няма открито място, на което нотариусът да бъде преместен, което било видно от писмо от 12.12.2019г. Министърът на правосъдието не е оправомощен да разкрива място за нотариус, с цел преместване в друг район. Преценката за разкриване на повече от определените места за нотариуси за даден район се обуславя единствено от необходимост за обезпечаване на нотариалната услуга за населението на района, съгласно чл. 38б, ал.4 от ЗННД. Откритите след такава преценка места са обект на конкурсна процедури, а не на открита процедура по преместване. Преместването по посочения ред е възможно, само ако има открито място, което е освободено или е останало незаето след провеждането на конкурс. Поради това е издадена процесната заповед, с която не е разрешено исканото преместване.

При така установеното по фактите, от правна страна съдът намира:

Заповедта е издадена от компетентен орган и в предвидената от закона форма, доколкото съдържа фактически и правни мотиви и следващ се от тях диспозитив.

Същата обаче е издадена при непълно изясняване на релевантни за производството обстоятелства и факти, което представлява нарушение на законоустановената процедура и в противоречие с материалния закон.

Съдът намира, че при изложение на обстоятелствата, са налице и вътрешнопротиворечиви изводи, което води до неяснота относно възприетата от органа обстановка относно наличието на първата изискуема от закона предпоставка, а именно – субективната.

Съгласно нормата на чл. 34б, ал.1 от ЗННД, за да позволи исканото преместване, Министърът на правосъдието следва да установи наличието на две кумулативни предпоставки, първата от които е т.нар. субективна предпоставка - „важни причини“, възникнали след придобитата от нотариуса правоспособност, които са извън неговата воля и контрол, и които пречат напълно или частично възможността му да изпълнява функциите в определения район. Съдът отбелязва, че приема, че отговорът на ответника по този въпрос е положителен, с оглед цитираните по-горе мотиви, включващи твърдението, че „приема, че са налице важни причини“. Последното е обхванало анализ на установената след започване на дейността на В.-Г. работа като нотариус в съдебен район на РС Видин смърт на бащата на детето ѝ, което е наложило по-нататъшното му отглеждане само и единствено от нея. Това, съвкупно с установената психологическа проблемност на детето, допълнително провокирана от настъпилата смърт на баща му, съдът приема, че е довело органа до извод за наличие на първата предвидена от закона предпоставка.

Наличието на два напълно изключващи се извода по този въпрос, изложени в решението на К. съвет при МП, съдът отбелязва само за пълнота, доколкото няма данни такива да са възпроизведени в мотивите на заповедта. В същата връзка следва да бъде отбелязано, че в докладната записка, изготвена от Заместник министъра на правосъдието до Министъра на правосъдието, която следва да представи пред него събраните данни и направения анализ, вкл. съображенията на К. съвет, не съответстват, а напротив – противоречат на една от възприетите от съвета тези. Записката включва извод, че не е налице първата предпоставка на закона, а именно – субективната, тъй като не са налице „важни причини“ за исканото преместване. Последното, както бе отбелязано, не е възпроизведено в мотивите на заповедта и не се е отразило на изводите на органа по този въпрос. Съдът го отбелязва само, за да подчертае, че е налице непоследователност при воденето на производството, а и е налице невярно и едностранчиво пресъздаване на мотивите на консултативния съвет по този въпрос, изнесени в доклада до Министъра. Действително, решението на консултативния съвет по този въпрос съдържа два взаимноизключващи се извода – за наличие на „важни причини“ и за тяхната липса едновременно. Единоличният избор обаче на докладващия заместник министър до решаващия орган коя от тезите да избере, по мнение на съда, не санира установеното противоречие, което се приравнява на липса на мотиви по този въпрос, и поставя под съмнение изобщо валидното провеждане на процедурата при разглеждането на искането от консултативния орган, нарочно назначен за това.

Горното, както бе отбелязано, съдът излага за пълнота, доколкото приема, че органът еднозначно в оспорената заповед, е възприел тезата, че в процесното искане са доказани „важни причини“ за преместване по смисъла на чл. 34б, ал.1 от ЗННД, който извод се споделя и от съда.

Според съда, по отношение на втората предвидена от закона предпоставка – наличие на открито място в района на действие, посочен за преместване в заявлението, в хода на проведената процедура, а и в мотивите на заповедта, липсват каквито и да е фактически установявания. Исканата по този въпрос информация от Нотариалната камара обхваща данни относно броя на действащите и вписани нотариуси в двата района, този, в който лицето е изпълнявало функциите си, и този, предмет на искането за преместване. Подадена е информация, че в района на действие на РС Видин има вписани 7 броя нотариуси, а в този на РС София има вписани 136 броя нотариуси. Последната информация безспорно има значение, но не и самостоятелно, тъй като същата следва да бъде обвързана с нормативно определения брой места за дадения район,

поради което е необходимо да има данни и за броя на населението в тези райони.

На първо място, така поисканата информация по никакъв начин не е обсъдена в изложението на Министъра. На следващо място, останалата част от необходимата статистика, а именно – брой население по смисъла на ЗГР, не е нито искана, нито съпоставяна с наличната такава.

По изложените съображения, изведеният извод, че не е налице втората необходима за преместване обективна предпоставка е абсолютно бланкетен и необоснован. Нещо повече, данни в тази насока не са търсени и не са събрани, а предоставените такива, които частично изясняват релевантни факти, са необсъдени.

В тази връзка и доколкото се касае за факти от обективен характер, които органът, ако беше събрал, следваше да цени при условията на обвързана компетентност, съдът направи изследване относно същите, при което се установи:

От представените данни от Нотариалната камара с писмо, входирано по делото на 23.12.2020г. е видно: Към 30.07.2019г. / датата на входиране на заявлението за преместване/ броят на нотариусите с действие Районен съд София са 135 броя, а тези с действие Районен съд Видин са 7 броя.

Към месец май, 2020г. / към който е издадена заповедта/, броят на нотариусите с действие Районен съд София са 138 броя, а тези с действие Районен съд Видин са 7 броя.

По делото се установява, че в съдебен район на СРС, който съответства административно-териториално и обхваща населението на Столична община, към 31.12.2019г. / с оглед начина на архивиране на статистическите данни от ГД ГРАО/, са регистрирани постоянно 1 492 200 броя жители, а по настоящ адрес са регистрирани 1 446 694 броя жители.

Към 15.05.2020г. в Столична община са регистрирани като постоянно живеещи 1 495 046 броя жители, а по настоящ адрес са регистрирани 1 422 993 броя жители.

Съгласно чл. 10, ал.1 от ЗННД, на 10 000 броя жители, следва да има едно място за нотариус. От горното следва, че за района на СРС , в който към момента на заявлението са регистрирани 1 492 200 броя жители, следва да има 149 броя места за нотариуси. С оглед това, и предвид официално посоченото от НК сведение, за в района на СРС са вписани 135 броя действащи нотариуси /към датата на заявлението/ и 138 броя / към датата на издаване на заповедта/, следва, че са налице незаети бройки за нотариус, както към момента на подаване на заявлението, така и към

момента на издаване на заповедта.

Съдът намира, че следва да бъде ползвана именно статистиката за броя регистрирани жители / по постоянен адрес/ към момента на заявлението съгласно ЗГР, а не съгласно понятието „обичайно местопребиваване“ по смисъла на Регламент /ЕС/ №1260/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно демографската статистика на общността, с оглед употребеното в ЗННД чл.10, ал.1 понятие „жител“. Последното е лице, което живее постоянно в някое населено място и е административно регистрирано там. Регистрацията на живеещите в съответните населени места се регламентира от Закона за гражданската регистрация, по реда на който именно са събрани и регистрирани посочения брой жители, съответно по постоянен и настоящ адрес.

Последното се потвърждава и от проведения конкурс от Министъра на правосъдието за нотариуси, в който за района на [населено място] са обявени 5 броя места при действащи до момента 135 броя нотариуси. Ако се възприеме статистиката по дефиниция „обичайно местопребиваване“, съобразно Регламента, която според данните на НСИ сочи население по този критерий от 1 328 120 души за Столична община към 31.12.2018г, следва, че наличният брой места от 135 действащи нотариуси не отговаря на изискванията на чл. 10 от ЗЗНД, тъй като е превишен, още по-малко е било допустимо обявяването на още 5 броя места за района, което е сторено със заповедта за конкурса.

Извън това, видно от представените от ответника доказателства, след така проведения конкурс, при обявени 5 места за района, са реализирани 3 броя назначения на нотариуси за същия. Последното още веднъж води до извода за наличие на вакантни места / поне 2/, именно по преценката на органа, съобразно броя на населението на района към момента на обявяването му. Към момента на издаване на заповедта / почти две години по-късно/ ситуацията е променена с тенденция за увеличаване на броя на регистрираните жители на [населено място], респ. вакантни места за нотариуси.

Нещо повече, налице е и разпоредбата на чл. 10, ал.4 от ЗННД, съгласно която Министърът на правосъдието има право, при необходимост, която може да бъде обусловена и от субективна нужда от преместване, да открие допълнителна бройка. В случая съдът приема, че тази хипотеза не е необходима, с оглед установените цифри за брой постоянно регистрирано население и брой нотариуси за [населено място], което доказва наличие на вакантни бройки, но го излага за пълнота и в опровержение на изложеното от ответника, че няма правомощие за разкриване на бройки.

В., при липсата на събрани данни от страна на компетентните институции, като например – ГД „ГРАО“, НСИ, повторна информация от НК / доколкото исканата такава е предоставена такава е от м. декември, 2019г., а заповедта е от м. 05.2020г./, то не намира обяснение обстоятелството по какви причини заповедта е издадена едва през месец май, 2020г., и при направено искане от месец юли на предходната година/. Последното би могло да бъде оправдано и обосновано от събиране на множество релевантни данни от различни институции за изграждане на обективно потвърдено становище по релевантните въпроси. Такива сведения обаче изобщо не са търсени, като е проведена единствено съгласувателната процедура с НК, приключила със становище от 12.12.2019г.

По изложените съображения, съдът намира, че заповедта е издадена при съществени производствени нарушения, довели и до неправилно приложение на материалния закон.

С оглед изхода на спора, основателна се явява претенцията на жалбоподателката за заплащане на сторените от нея разноски от ответника.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал.2, предл. второ, съдът
РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед СД-05-87 от 28.05.2020г. на Министъра на правосъдието, с която не е разрешено преместване на лицето, в качеството му на нотариус, от район на действие съдебен район Районен съд Видин в район на действие – съдебен район на СРС.

ВРЪЩА делото като преписка на ответника за ново произнасяне по заявление за преместване № 94-В-230/30.07.2019г. от В. П. В.-Г., при съобразяване с мотивите на настоящото решение, както и с установените в същото факти по отношение на наличието на обективната предпоставка по чл. 34б, ал.1 от ЗННД за исканото преместване.

ЗАДЪЛЖАВА органът да се произнесе в 30 дневен срок от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Министерство на правосъдието да заплати в полза на В. П. В.-Г. сумата от 510 / петстотин и десет/ лева, представляващи сторените разноски, от които 10 лева държавна такса и 500 лева заплатен адвокатски хонорар.

РЕШЕНИЕТО подлежи на оспорване пред ВАС в 14-дневен срок от връчването му на страните.

Преписи от решението да се връчат на страните.

СЪДИЯ:

